

بررسی فراوانی ژنوتیپ babA₂ در هلیکوباکتریلوری و ارتباط آن با بیماریهای

دستگاه گوارش در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان الزهراء اصفهان

مرتضی اسحاقی^۱، حاجیه قاسمیان صفائی^۲، علی اصغر هوائی^۳، فرخ تاج نواب اکبر^۴، رسول صالحی^۳، حمید توکلی^۵،
اکبر حسن زاده^۵

۱- کارشناس ارشد میکروبیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، (مؤلف مسؤول) تلفن: ۰۸۶۶-۳۲۲۲۰۸۱-۸۲ meshaghi@yahoo.com

۲- دکترای میکروبیولوژی عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۳- دکترای ژنتیک عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۴- فوق تخصص گوارش عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۵- کارشناس ارشد آمار حیاتی عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

چکیده

زمینه و هدف: هلیکوباکتریلوری ارگانسیم خمیده شکل گرم منفی است که در دستگاه گوارش انسان مستقر می شود و باعث بروز عوارض مختلف دستگاه گوارش از جمله زخم اثنی عشر، گاستریت شده و با آدنو کارسینوما در ارتباط است. این باکتری برای اتصال به جداره مخاط دستگاه گوارش چندین نوع ملکول چسبان (Adhesion) دارد که مهمترین آنها پروتئین BabA است. این پروتئین به آنتی ژن گروه خونی لوئیس b در سطح سلولهای اپی تلیال معده متصل می شود. این پروتئین توسط ژنی بنام babA₂ رمز دهی می شود. هدف از مطالعه حاضر بررسی فراوانی ژنوتیپ babA₂ در هلیکوباکتریلوری های جدا شده از بیماران و ارتباط این ژنوتیپ با بیماریهای زخم اثنی عشر، گاستریت و آدنو کارسینوما بود.

روش بررسی: با استفاده از واکنش زنجیره ای پلیمرز (PCR) فراوانی ژنوتیپ babA₂ در ۸۱ هلیکوباکتریلوری جدا شده از نمونه های بیوپسی بیماران مبتلا به گاستریت (۴۴ نفر)، زخم اثنی عشر (۲۷ نفر) و آدنو کارسینوما (۱۰ نفر) مورد بررسی قرار گرفت. آزمون آماری مورد استفاده کای-اسکوئر بود.

یافته ها: فراوانی این ژنوتیپ در هلیکوباکتریلوری های جدا شده از بیماران مبتلا به گاستریت، زخم اثنی عشر و آدنو کارسینوما به ترتیب ۶۸/۲، ۷۴/۱ و ۸۰ درصد بود. ارتباط معناداری بین ژنوتیپ babA₂ و گاستریت و زخم اثنی عشر مشاهده نشد ($p < 0.05$). اما ارتباط بین این ژنوتیپ با آدنو کارسینوما مشاهده شد.

نتیجه گیری: تحقیقات بیشتری در مورد بررسی فراوانی این ژنوتیپ در چند منطقه جغرافیایی و قومیت های مختلف داخل کشور و در میان کودکان و بررسی ارتباط این ژنوتیپ با آپوپتوزیس و با سرطان معده با نمونه های بیشتر توصیه می شود.

کلید واژه ها: هلیکوباکتریلوری، ژنوتیپ babA₂، گاستریت، زخم دئودنوم، آدنو کارسینوما

وصول مقاله: ۸۷/۳/۱۲ اصلاح نهایی: ۸۷/۵/۷ پذیرش مقاله: ۸۷/۵/۱۴

مقدمه

هلیکوباکتریلوری در اولین گروه عوامل مولد سرطان طبقه بندی شد (۳). مطالعات متعددی نشان داده است که فاکتورهای مختلف مربوط به میزبان و باکتری در بروز عوارض پاتولوژیک و کلینیکی دخیل هستند. در میان عوامل باکتریائی توانائی باکتری در اتصال به

هلیکوباکتریلوری، باکتری خمیده شکل گرم منفی است که اولین بار در سال ۱۹۸۲ جدا سازی شد. این باکتری مهمترین علت بیماریهای معده ای- روده ای از جمله گاستریت، زخم اثنی عشر و سرطان معده است (۱،۲). در سال ۱۹۹۴ میلادی

روش بررسی

این مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی می باشد.

جمعیت مورد مطالعه بیماران دچار عوارض گوارشی مراجعه کننده به بخش آندوسکوپی بیمارستان الزهراء اصفهان بودند. در این مطالعه از بیمارانی که تحت درمان آنتی بیوتیکی قرار نگرفته بودند و یا سه ماه از مصرف آنتی بیوتیک آنها گذشته بود نمونه گیری بعمل آمد.

در این مطالعه ۱۷۷ بیمار مورد بررسی قرار گرفتند که ۱۰۵ نفر مرد و ۷۲ نفر زن بودند و میانگین سنی آنها ۴۳ سال بود. ۹۹ نفر از این بیماران مبتلا به گاستریت، ۶۳ نفر مبتلا به زخم اثنی عشر و ۱۵ نفر مبتلا به آدنوکارسینوما بودند.

کشت وجداسازی باکتری:

نمونه های بیوپسی توسط پزشک متخصص از بیماران تهیه شده، به داخل ظروف شیشه ای حاوی سرم فیزیولوژی استریل منتقل می شد. حداکثر تا سه ساعت پس از نمونه گیری، نمونه های بیوپسی جهت انجام آزمایشات میکروبیولوژیک و کشت به آزمایشگاه میکروبیولوژی ارسال می شدند. ابتدا نمونه های بیوپسی تحت شرایط استریل قطعه قطعه و هموژنیزه شده، قسمتی از آن روی محیط کشت انتخابی کشت داده می شد و قسمت دیگری از آن، جهت رنگ آمیزی گرم و تست اوره آز سریع مورد استفاده قرار می گرفت. محیط کشت انتخابی شامل محیط پایه کلمبیا آگار (oxid انگلستان)، مکمل انتخابی کمپیلوباکتر (مرک آلمان)، سرم جنینی گوساله ۱۰-۷ درصد (شرکت سیناژن) و گلیبول قرمز فشرده (۱۰-۷ درصد) بود. پس از کشت نمونه هموژنیزه شده روی محیط کشت انتخابی، پلیت ها در

سلولهای پوششی برای شروع پاسخهای التهابی معده بسیار حیاتی است (۴-۶).

یکی از مهمترین ملکولهای چسبان (Adhesin)، در هلیکوباکتر پیلوری پروتئین BabA (Blood BabA group antigen binding Adhesin) است که توسط ژن babA₂ رمز دهی می شود. تحقیقات متعددی نشان داده است که این ملکول چسبان مسئول اتصال هلیکو باکتر پیلوری به آنتی ژنهای گروه خونی لوئیس b است. این آنتی ژنهای فوکوزیله شده روی سطح سلولهای پوششی معده قرار دارند. پروتئین BabA یکی از پروتئین های غشاء خارجی هلیکوباکتر پیلوری است. توانائی اتصال این پروتئین به آنتی ژنهای گروه خونی لوئیس b، استقرار باکتری را در معده تسهیل می کند و ممکن است مستقیماً در بیماریزائی نقش داشته باشد (۷،۸). پروتئین BabA ۷۵ کیلودالتون وزن دارد. دو آلل ژن babA شناسائی شده است که عبارتند از babA₁ و babA₂. از بین دو آلل ذکر شده تنها ژن babA₂ فعال بوده، پروتئین BabA را رمزدهی می کند (۹).

طبق تحقیقات صورت گرفته، مشخص شده است که بین وجود این ژن و بعضی بیماریهای دستگاه گوارش از جمله زخم اثنی عشر ارتباط وجود دارد. فراوانی این ژن در باکتریهای جدا شده از نقاط مختلف جهان متفاوت است (۱،۵،۱۱-۱۴،۱۶-۲۰).

با توجه به متفاوت بودن این فراوانی این ژن در نقاط مختلف جهان و اهمیت این ژن در بیماریزائی و از طرفی بدلیل اینکه از این ژن بعنوان کاندید واکسیناسیون نام برده شده است (۱۷). لذا برآن شدیم تا فراوانی این ژن را در سویه های جدا شده از منطقه اصفهان بررسی کنیم.

دهم میکروگرم DNA، ۱۰ پیکومول پرایمر، ۲ میلی مول $MgCl_2$ و ۲ دهم میلی مول dNTP بود که تحت شرایط ذیل تکثیر ژن صورت می گرفت: دناتوراسیون اولیه در ۹۵ درجه سانتی گراد به مدت ۵ دقیقه، ۹۰ درجه سانتی گراد ۱ دقیقه، ۵۵ درجه سانتی گراد ۱ دقیقه، ۷۲ درجه سانتی گراد ۱ دقیقه و گسترش اضافه (extention) در ۷۲ درجه سانتی گراد به مدت ۱۰ دقیقه که طی ۳۰ سیکل انجام می شد (۹، ۵، ۱). دستگاه ترموسایکلر مورد استفاده ساخت شرکت اپندروف آلمان بود.

الکتروفورز محصولات PCR روی آگار ۱/۵ درصد با استفاده از بافر (Tris Borate EDTA)/TBE با غلظت 0.5x و تانک الکتروفورز نوع Hybaid انجام شد. زمان الکتروفورز یک و نیم ساعت و ولتاژ مورد استفاده ۸۰ ولت بود. size marker مورد استفاده ۱۰۰ جفت بازی (100bp) و وزن محصول تکثیر یافته ۸۳۳ جفت بازی بود. نمونه های کنترل مثبت و منفی بصورت هدیه از کشور آلمان دریافت شد.

یافته ها

از بین ۱۷۷ بیمار، نتیجه کشت ۸۱ نفر مثبت بود و هلیکوباکتریلوری از نمونه های بیوپسی آنها جداسازی شد که ۴۴ نمونه متعلق به بیماران مبتلا به گاستریت، ۲۷ نمونه متعلق به بیماران مبتلا به زخم اثنی عشر و ۱۰ نمونه متعلق به بیماران مبتلا به ادنوکارسینوما بود.

فراوانی کلی این ژن از بین ۸۱ مورد باکتریهای جدا شده ۷۱/۶ درصد بود. فراوانی این ژن در بین باکتریهای جدا شده از بیماران مبتلا به گاستریت، زخم اثنی عشر و آدنوکارسینوما به ترتیب: ۶۸/۲ درصد، ۷۴/۱ درصد و ۸۰ درصد بود. (جدول ۱)

شرایط میکروآتروفیلیک قرار می گرفتند که شرایط میکروآتروفیلیک با استفاده از گازپک C (AnaeracultC) (مرک آلمان) تأمین می شد. اتمسفر ایده آل برای رشد باکتری ۱۰ درصد دی اکسید کربن، ۸۰ درصد ازت، ۵ درصد اکسیژن و رطوبت اشباع است. پس از ۴-۵ روز پلیت ها از نظر وجود کلنی باکتری مورد بررسی قرار می گرفت و باکتریها بر اساس شکل کلنی رنگ آمیزی گرم، آزمایش اکسیداز، کاتالاز و تست اوره آز سریع تشخیص داده می شدند. سپس کشت مجدد برای تهیه کلنی های خالص انجام می شد. کلنی های خالص به محیط کشت نگهدارنده BHI براث (Gibco) حاوی ۴۰ درصد گلیسرول و ۷-۱۰ درصد سرم جنینی گوساله منتقل می شد و در برودت ۷۰- درجه سانتی گراد جهت آزمایشات بعدی نگهداری می شدند.

استخراج و جداسازی DNA و تکثیر ژن babA2 با استفاده از روش PCR:

DNA باکتری های جدا شده با استفاده از کیت استخراج DNA (Roche آلمان) و بر اساس دستورالعمل آن انجام شد. OD_{260} نمونه های DNA استخراج شده اندازه گیری شد و از نظر کیفی نیز با استفاده از روش الکتروفورز مورد بررسی قرار گرفت. واکنش زنجیره ای پلی مرز (PCR) با استفاده از پرایمرهای ذیل انجام شد:

```
5' AAT CCA AAA AGG AGA AAA AGT  
AAA-3'  
5' TGT TAG TGA TTT CGG TGT AGG  
ACA-3'
```

پرایمرهای فوق الذکر از رفرنس های موجود اقتباس شد (۱، ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۴).

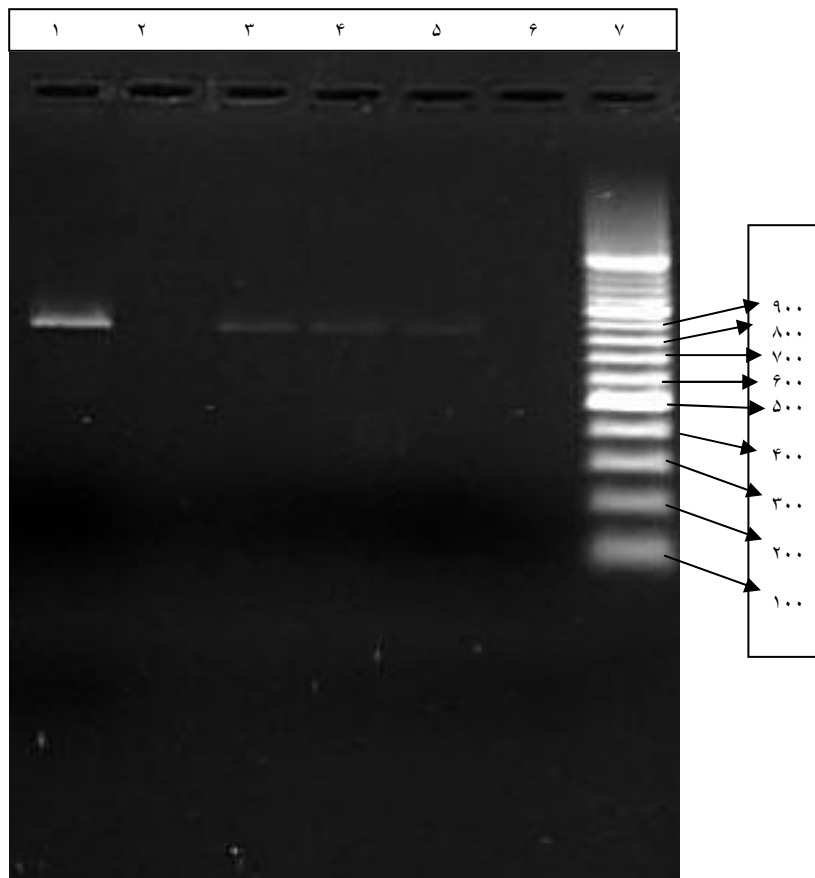
حجم کل محلول PCR (Master Mix) ۵۰ میکرولیتر بود که حاوی ۲ واحد taq polymerase ۳

$babA_2$ و گاستریت، زخم اثنی عشر و آدنوکارسینوما مورد بررسی قرار گرفت که ارتباطی بین این ژنوتیپ و زخم اثنی عشر و گاستریت مشاهده نشد ($p=0.673$). لیکن با آدنوکارسینوما ارتباط وجود داشت ($p<0/05$).

تعداد هلیکوباکتر پیلوریهای دارای ژنوتیپ $babA_2$ و درصد فراوانی این ژنوتیپ را به تفکیک نوع بیماری نشان می دهد. (شکل ۱) مربوط به الکتروفورز محصولات PCR است. با استفاده از آزمون χ^2 -square و توسط نرم افزار SPSS ارتباط بین ژنوتیپ

جدول ۱: توزیع فراوانی ژنوتیپ $babA_2$ در هلیکوباکتر پیلوریهای جدا شده از بیماران مبتلا به گاستریت، زخم اثنی عشر و آدنوکارسینوما

آدنوکارسینوما		زخم اثنی عشر		گاستریت		نوع بیماری	$babA_2$ ژنوتیپ
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد		
۸۰	۸	۷۴/۱	۲۰	۶۸/۲	۳۰	+	
۲۰	۲	۲۵/۹	۷	۳۱/۸	۱۴	-	
۱۰۰	۱۰	۱۰۰	۲۷	۱۰۰	۴۴	جمع کل	

شکل ۱: تصویر الکتروفورز محصولات PCR ژن $babA_2$. چاهک ۱ و ۲ به ترتیب مربوط به کنترل های مثبت و منفی، چاهک های ۳ و ۴ و ۵ مربوط به نمونه های دارای ژن $babA_2$ و چاهک ۶ مربوط به نمونه فاقد ژن $babA_2$ و چاهک ۷ مربوط به سائز مارکر ۱۰۰ جفت بازی است. وزن قطعه ژنی $babA_2$ ۸۳۳ جفت باز است.

بحث

می‌شود. طی تحقیقی که Yan Bai و همکارانش در سال ۲۰۰۳ میلادی انجام دادند، گزارش کردند که پروتئین BabA در موش، خاصیت ایمنوژنیک دارد و احتمالاً می‌توان از آن جهت ایمنی‌زایی و واکسیناسیون استفاده کرد (۱۷).

با توجه به اینکه فراوانی این ژن در سویه‌های جدا شده از مناطق مختلف جغرافیایی جهان متفاوت است و شیوع یکسانی ندارد و از طرفی چون در چندین مقاله گزارشات متفاوتی در باره ارتباط این ژن با عوارض مختلف دستگاه گوارش از جمله زخم اثنی عشر و سرطان معده ارائه شده است، لذا بر آن شدیم تا درصد فراوانی ژنوتیپ babA₂ را در بیماران مراجعه‌کننده به بیمارستان الزهراء بررسی کنیم. فراوانی کلی این ژنوتیپ ۷۱/۶ درصد بود که به تفکیک در بیماران مبتلا به گاستریت، زخم اثنی عشر و آدنوکارسینوما به ترتیب ۶۸/۲، ۷۴/۱ و ۸۰ درصد بود.

از زمان کشف ژن babA₂ توسط Dag و Ilver در سال ۱۹۹۷ میلادی تحقیقات بسیار زیادی در مورد ارتباط این ژنوتیپ با عوارض مختلف گوارشی انجام شده است که در ادامه به چند مورد آن اشاره می‌گردد.

Markus Gerhard و همکارانش در سال ۱۹۹۷ مقاله‌ای درباره ارتباط ژنوتیپ babA₂ با عوارض کلینیکی دستگاه گوارش ارائه دادند که فراوانی کلی ژنوتیپ babA₂ را ۷۱/۹ درصد اعلام نموده ارتباط بین این ژن با سرطان معده را گزارش کردند (۵).

Mizushima و همکارانش در سال ۲۰۰۱ در کشور ژاپن فراوانی کلی این ژنوتیپ را در بین ۱۷۹ هلیکوباکتر پیلوری جدا شده، ۸۴/۹ درصد گزارش

هلیکوباکتر پیلوری بیش از ۵۰ درصد جمعیت جهان را آلوده می‌کند، اما فقط ۱۰ درصد از آنها علائم کلینیکی بیماریهای دستگاه گوارش را بروز می‌دهند و اکثراً بدون نشانه هستند و یا اینکه علائم گاستریت مزمن را بروز می‌دهند. در ایجاد بیماری و بروز علائم گوارشی فاکتورهای مربوط به میزبان و فاکتورهای مربوط به باکتری دخالت دارند. یکی از عوامل مربوط به باکتریها ملکولهای چسبان هستند. تاکنون چندین نوع ملکول چسبان در هلیکوباکتر پیلوری شناخته شده است از جمله AlpA و AlpB، HopZ، SabA که مهمترین آنها ملکول چسبان BabA است. این ملکول ممکن است بطور مستقیم و غیرمستقیم از طریق برانگیختن پاسخ ایمنی باعث تحریک سلولهای پوششی معده و بروز التهاب شود (۱۹).

پروتئین BabA یکی از پروتئینهای غشای خارجی است و ۷۵ کیلو دالتون وزن دارد و واسطه اتصال باکتری به آنتی‌ژنهای گروه خونی لوئیس b در مخاط معده است. ژن babA دو آلل به نامهای babA₁ و babA₂ دارد که توالیهای هر دو شناخته شده است. این دو آلل بسیار شبیه یکدیگر هستند لیکن در آلل babA₁ یک افتادگی (Deletion) ده جفت بازی در ناحیه کدکننده توالی نشانه (Signal Sequence) وجود دارد که در babA₂ این توالی بعنوان جایگاه شروع ترجمه عمل می‌کند لذا از نظر بیولوژیک تنها آلل babA₂ فعال است (۵،۷).

پرایمر مورد استفاده در این تحقیق مربوط به ناحیه کدکننده توالی نشانه ژن babA₂ است که در ژن babA₁ وجود ندارد و مانع از کد شدن این ژن

میلاادی از کشور ترکیه ارتباط بین ژنوتیپ $babA_2$ و سرطان معده را گزارش کرده‌اند (۲۰).

در مطالعه حاضر درصد فراوانی ژنوتیپ $babA_2$ و عدم ارتباط آن با بیماریهای گاستریت و زخم اثنی‌عشر با کشورهای آسیای شرقی مشابه است ولی با نتایج بدست آمده در آمریکا و آمریکای جنوبی و برخی کشورهای اروپایی مطابقت ندارد. اما نکته قابل توجه، ارتباط بین این ژنوتیپ و بیماری سرطان معده است که در اکثر مطالعات، مشابه تحقیق حاضر به آن پرداخته‌اند و همانطور که قبلاً اشاره شد با توجه به آنکه تعداد نمونه‌های مربوط به مبتلایان به سرطان معده در تحقیق حاضر کم بوده است برای رسیدن به یک نتیجه مطلوب نیاز به تحقیقات بیشتر و وسیعتری است.

در نهایت بنظر می‌رسد تحقیقات بیشتر در مورد بررسی فراوانی این ژنوتیپ در چند منطقه جغرافیایی و قومیت‌های مختلف داخل کشور و کودکان، ارتباط این ژنوتیپ با آپوپتوزیس و ارتباط آن با سرطان معده (با تعداد نمونه‌های بیشتر) قابل تأمل و تحقیق باشد.

تقدیر و تشکر

بدینوسیله از پرسنل بخش ژنتیک و بخش میکروبی‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و سرکار خانم گیلدا امینی تشکر و قدردانی می‌شود.

کردند که فراوانی آن در زخم اثنی‌عشر و گاستریت و سرطان معده به ترتیب ۸۵/۴ و ۸۴ و ۹۰ درصد گزارش شده است. در این تحقیق ارتباطی بین ژنوتیپ $babA_2$ و زخم اثنی‌عشر، گاستریت و سرطان معده یافت نشده است (۱۴).

Lai و همکارانش از کشور تایوان و Yu به اتفاق همکارانش از هنگ‌کنگ در سال ۲۰۰۲ و Han به همراه همکارانش از کشور چین در سال ۲۰۰۴ یافته‌هایی تقریباً مشابه در مورد فراوانی این ژنوتیپ و عدم ارتباط آن با عوارض کلینیکی دستگاه گوارش ارائه کردند (۱۶، ۱۸، ۱۹). در گزارش ارائه شده توسط Yu همچنین بیان شده است که سویه‌هایی که ژنوتیپ $babA_2$ را دارند در مقایسه با سویه‌هایی که این ژن را ندارند باعث افزایش آتروفی در ناحیه آنتریوم شده‌اند و شاخص پرولیفراسیون را افزایش داده‌اند لیکن با آپوپتوزیس ارتباطی گزارش نشده است (۱۹).

نکته قابل تأمل، کاهش چشمگیر فراوانی این ژنوتیپ در سویه‌های جدا شده از کودکان در دو مطالعه صورت گرفته توسط Oleastro و Podzorski و همکارانشان در کشورهای پرتغال و آمریکا به سال ۲۰۰۳ میلادی است (۹، ۱۲) که این سؤال را در ذهن ایجاد می‌کند که چه عاملی در افزایش بروز این ژن در بزرگسالان نقش دارد.

Oliveira و همکارانش در سال ۲۰۰۳ در مطالعه‌ای از کشور برزیل (۱) و Erzini در سال ۲۰۰۶

References

1. Oliveira AG, Santos A, Guerra JBG, Maria RA. $BabA_2$ and CagA- positive helicobacter pylori strains are associated with duodenal ulcer and gastric carcinoma in Brazil. J Clin. Microbiol 2003; 41: 3964-3966.
2. Non Helicobacter pylori and peptic ulcer disease. NIH Consensus Conference. J Am Med Assoc 1994; 272: 65-69.

3. IARC monograph on the Evaluation of Caecirogenic Risk to Human, Vol 61. Schistosomes, Liver Flukes and Helicobacter pylori. Lyon. France. International agency for research on cancer 1994 (b).
4. Olfat FO, Zheng Q, Oleastro M, Volland P, Boren T bet alls. Correlation of the helicobacter pylori adherence factor BabA₂ with duodenal ulcer in four European country, FEMS 2004; Vol 44, pp 151-156.
5. Gerhard M, Lehn N, Neumayer N, Boren T, Rad R, Schepp W, Miehlke S. Clinical relevance of the helicobacter pylori gene for blood group antigen binding adhesion. Proc Natl Acad Sci USA 1999; 96: 12778-83.
6. Hessey SJ, Spencer J, Wyatt JI, Sobala G, Rathbone BY, Axon AT, Dixon MF. Bacterial adhesin and disease activity in helicobacter associated chronic gastritis. Gut 1990; 31: 134-138.
7. Ilver D, Arnqvist A, Organ J, Frick IM, Kersulyte D, Engin T. Helicobacter pylori adhesion binding fucosylated histo-blood group antigens revealed by retagging. Science 1998; 279: 373-377.
8. Logan RPH. Adherence of helicobacter pylori. Aliment Pharmacology, Supplement, 1996; 10: PP: 3-15.
9. Parsonnet J, Blaser MJ. Parasitism by the "slow" bacterium helicobacter pylori leads to altered gastric homestasis and neoplasia. J Clin Invest 1994; 94: 4-8.
10. Prina C, Schoniger M, Rad R, Becker I, et al. Key importance of the Helicobacter Pylori adherence factor blood group antigen adhesion during chronic gastric inflammation. Cancer Res 2001; 61: 1903-1909.
11. Podzorski RP, Podzorski DS, Ann Wureth, Tolia V. Analysis of the Vac A, Cag A, CagE, iceA and BabA₂ genes in helicobacter pylori from sixty pediatric patients from the Midwestern United state. Diag Microbiol Infect Dis 2003; 46: 83-88.
12. Segal E, Falkow DS, and Tompkinz LS. Helicobacter pylori attachment to the gastric cells induced cytoskeletal rearrangement and tyrosin phosphorylation of host cell protein. Proc Natl Acad Sci USA. 1996; 93: 1246-1259.
13. Mizushima Sugiyama T, Komatsu T, Ishizuka Y, kato J, and Asaka M. Clinical relevance of the BabA₂ genotype of helicobacter pylori in Japanese clinical isolates. J Clin Microbiol 2001; 7: 2463-2465.
14. Thoerson AC, Hamlet A, Celik J, Bystrom M, Nystrom S, Olbe Lars et au. Difference in surface exposed antigen between helicobacter pylori strains isolates from duodenal ulcer patients and from asymptomatic subjects. J Clin Microbiol 2000; 33: 3436-3441.
15. Lai CH, Kuo CH, Chen YC, Chao FY, Poon SK, Chang CS. High prevalence of Cag- and BabA₂ positive helicobacter pylori clinical isolates in Taiwan. J Clin Microbiol 2001; 40: 3860-3862.
16. Yang Bai, Ya- Li Zhang, Ye Chen, Jian- Feng Jin, Zhao-Shan zhang, Dian-Yuan zhou. Cloning and expression and immunogenicity of helicobacter pylori BabA₂ gene. World J Gastroenterol 2004; 10(17): 2560-2562.
17. Han YH, Liu WZ, Zhu HY & Xiao SD. Clinical relevance of iceA and babA₂ genotypes of helicobacter pylori in Shanghai population. Chinese Journal of Digestive Diseases 2004; 5: 181-185.
18. Yu J, W K Leung, MY Y Go, M C W Chan, K F To, E K W Ng and et al. Relationship between helicobacter pylori babA₂ status with gastric epithelial cell turn over and premalignant gastric lesions. Gut; 51: 480-484.
19. Y Erzin V Koksall, Altan S, Dobrucali A, Aslan M, Erdmar S, Dirican A, Prevalence of helicobacter pylori vacA, cagA, cagE, iceA, babA₂ genotype and correlation with clinical outcome in Turkish patients with Dispepsia. Helicobacter, 2006; 11: pp. 574-580.